

Cussegl da vischnaunca
27-2017/2020

Lescha dil dretg da burgheis

Revisiun parziala

M E S S A D I

dalla suprastanza communal a al cussegl da vischnaunca

Preziau signur president
Preziadas signuras cusseglieras
Preziai signurs cussegliers

Sebasond sin art. 3 dalla lescha dil dretg da burgheis dil cantun Grischun (LDBcant) ston las vischnauncas burgheisas relaschar prescripziuns davart la concessiun, la garanzia e la renviada dil dretg da burgheis communal. En special ston ellas reglar la cumpetenzza, la procedura e las taxas. Pigl ulteriur regla art. 86 al. 2 dalla lescha da vischnauncas dil cantun Grischun, che sch'ei exista negina vischnaunca burgheisa, ademplescha la vischnaunca politica sias incumbensas.

En art. 18 dalla lescha federala davart il dretg da burgheis ha la Confederaziun fixau naven da 2018 per l'emprema gada in cuoz maximal ch'ina persuna sto esser domiciliada en in liug per saver tschentiar la damonda pil dretg da burgheis. Il cantun ha surpriu il cuoz maximal da dimora da tschun onns. Ils davos dus onns sto la persuna esser domiciliada nuninterruttamein en la vischnaunca che ha retschiert la damonda d'impatriaziun. Sebasond sin art. 4 al. 2 dalla lescha dil dretg da burgheis dil cantun Grischun stat ei liber allas vischnauncas burgheisas da pretender ina dimora nuninterrutta d'entochen tschun onns.

Cuntegn essenzial dalla revisiun parziala dalla lescha dil dretg da burgheis

La procedura d'acquistar il dretg da burgheis vegn reglaus ella lescha dil dretg da burgheis dil cantun Grischun (130.100) sco era ell'ordinaziun tier la lescha dil dretg da burgheis dil cantun Grischun. Ella lescha communal dil dretg da burgheis (LDBcomm) vegn oravontut definiu il spazi che la legislaziun surordinada lai alla vischnaunca cun precisar las premissas e la procedura per persunas jastras e persunas svizras che giavischan il dretg da burgheis dalla vischnaunca.

Pretensiuns da domicil per persunas jastras

En art. 4 al. 1 prescriba la nova lescha cantunala dil dretg da burgheis per persunas jastras che vulan obtener il dretg da burgheis communal in domicil da silmeins tschun onns ella vischnaunca, dus da quels tschun onns directamein avon l'inoltraziun dalla damonda. Entochen dacheu prescriba la legislaziun communal in'obligaziun da domicil da sis onns. La suprastanza communal propona da sorprender la pretensiun da domicil dil dretg cantunala e da fixar in temps minimal da habitar senza interrupziun avon l'inoltraziun dalla damonda d'impatriaziun da quater onns.

<i>Art. 4 al. 1 e 2 LDBcant</i>	<i>Art. 2 LDBcomm</i>
In domicil da silmeins tschun onns ella vischnaunca da naturalisaziun; dus da quels tschun onns directamein avon l'inoltraziun dalla damonda.	In domicil da silmeins tschun onns ella vischnaunca d'impatriaziun; silmeins quater da quels tschun onns directamein avon l'inoltraziun dalla damonda.

Premissas da domicil per persunas svizras

Per persunas svizras pretenda la lescha cantunala ch'ellas hagian el mument cura ch'ellas inolteschan la damonda d'impatriaziun dapi silmeins dus onns il domicil senza interrupziun en vischnaunca. La vischnaunca ha la pusseivladad da prolungir la pretensiun da domicil sco era il temps da habitar senza interrupziun avon l'inoltraziun dalla damonda d'impatriaziun sin tschun onns. La suprastanza communal propona da fixar in domicil da silmeins tschun onns ed in temps minimal da habitar senza interrupziun avon l'inoltraziun dalla damonda d'impatriaziun da treis onns.

<i>Art. 7 al. 1 e 2 LDBcant</i>	<i>Art. 3 LDBcomm</i>
In domicil da dus onns ella vischnaunca da naturalisaziun; ademplier ulteriuras premissas prescettas (p.ex. buna conduita, finanzas). Las vischnauncas burgheisas san preveder ulteriuras premissas; quellas astgan denton buca esser pli severas che las premissas per persunas jastras.	In domicil da silmeins tschun onns ella vischnaunca d'impatriaziun; silmeins treis da quels tschun onns directamein avon l'inoltraziun dalla damonda.

Aschinavon ch'il temps da domicil en vischnaunca importa en tut dudisch onns, tonschan aschibein per persunas jastras sco era per persunas svizras dus onns domicil senza interrupziun el mument dall'inoltraziun dalla damonda.

Procedura d'impatriaziun e cumpetenzas

Sin palancau communal ein las vischnauncas burgheisas cumpetentas per l'examinaziun dallas damondas d'impatriaziun. Damai ch'ei dat a Mustér negina vischnaunca burgheisa, ei la vischnaunca politica responsabla per quell'incarica.

Las personas svizras han d'inoltrar la damonda d'impatriaziun alla vischnaunca. Ils documents ch'ei basegna per ina tala damonda ein fixai en art. 23 dall'ordinaziun tier la lescha dil dretg da burgheis dil cantun Grischun. Las personas jastras ston inoltrar lur damondas d'impatriaziun tenor la lescha cantunala al cantun. Igl uffeci cantunal examinescha ils documents sco era tuttas pretensiuns e suttametta silsunter la damonda alla vischnaunca cumpetenta.

Sco entochen dacheu ei previu che la suprastonza communal decidì era vinavon davart il dretg da burgheis e las taxas corrispudentas. Vid il reglament da taxas aschuntaus al messadi ei pil mument buca previu da far midadas.

Ponderaziuns finalas

Tier la revisiun dalla lescha dil dretg da burgheis setracta ei d'ina adattaziun al dretg surordinau. Senza reglar el dretg communal las premissas da domicil per obtener il dretg da burgheis valessen las prescripziuns cantunalas, meins severas. Leu nua che la lescha communal regla nuot vala la legislaziun cantunala e federala.

Proposta

Sebasond sin sura consideraziuns

p r o p o n a

la suprastonza communal al cussegl da vischnaunca da:

1. Approbar la revisiun parziala dalla lescha dil dretg da burgheis;
2. Da suttametter quei conclus el senn d'art. 21, lit. b dalla costituziun communal al referendum facultativ.

Suprastonza communal Disentis/Mustér

Il president:

Il canzlist:

Robert Cajacob

Andri Hendry

Disentis/Mustér, ils 26 da november 2018

- Sboz dalla lescha dil dretg da burgheis
- Reglament da taxas per conceder il dretg da burgheis